

آبونه سرائطی

ممالك عثمانیه ده سنه لکی (۶۵) ، آلتی
آیلغی (۲۵) غروشدور .
ممالك اجنبیه ده سنه لکی (۱۷) ، آلتی
آیلغی (۹) فرانقندر .

اداره خانه

باب عالی جاده ستده دائرة مخصوصه

افطارات

آبونه بدلی یشیندر .

§

مسئله معارف آثار مع الممنونیه قبول
اولنور . درج ابدله یازیلر اعاده
اولونماز .

الکشاف

۱۳۳۰

دینی ، فلسفی ، علمی ، ادبی هفته لک مجموعه اسلامیه در .

صاحب و مدیر مسئول

اشرف ادیب

باش محرر

محمد عاکف

والله یهدی من یشاء الی صراط مستقیم

اتبعون اهدکم سبیل الرشاد

افطارات

رساله مزهدن آلتدیغی کوسترملک شرطیه
یتون یازیلر هرهانکی برغته طرفندن
اقتباس اولونه ییلیر .

§

مکتوبلرک ، امضالری واضح و اوقوناقلی
اولسی . و آبونه صره نومروسنی محتوی
بولونمسی لازمدر .

§

ممالك اجنبیه ایچون آبونه اولانلرک
آدرس لرینک فرانسزجه ده یازلمسی رجا
اولنور .

§

پایه کوندرلدیکی زمان نه یه داثر اولدیغنک
واضحاً ییلدیلمسی رجا اولنور .

قورنارمق ، بوسفیل دشمنی ایچکزدن سوروب چیقاروق ایچون جانله باشلا اوغراشکیز . جنود مسلمین عنایت حقله اورایه یاقلاشیر یافلاشمز تلغراف ، تلفون تلارینی کسسیکیز ! دمیریولارینی تخریب ای کیز . کورولری ییگیکیز ، که دشمن فراره ظغریاب اوله ماسین .

غایه آمالکیز هانکی وسیله ایله اولورسه اولسون مملکتکیزی دشمندن تطهیر ایتکدن عبارت اولسون . اگر حقیقی مؤمن ایسه کیز قلبکیزده اونلره قارشی هیچ مرحمت حسی بولونماسون . رده بیلیمش اولوکیز که : سزک مملکتکیز حرمین شریفینک قابوسی ، روضه مطهرده کیدن یولک آناختاری در . آرتیق جناب حقک اک مقدسی اولمق اورده خلق ایتدیکی برقعته مبارکه کی جناب حقک دشمنلرینه چکنتمه یکیز . هله لورد کیچنرک انکیز محررلرندن برینه سویلش اولدینی شو سوزی هیچ اونوتماکیز : « البته برکون کله جک که بن کعبه یی آوروپالی ، آمریقالی سیاحلر ایچون اکلنجه بری حاله کتیره جکم . »

[یوقاروده کی بیاننامه مهرد کی قارداشلر مزه داغیدیلان عربجه بریانشنامه نک ترجمه سی دره]

بسم الله الرحمن الرحيم

واذا اردنا ان نهلك قرية امرنا مترفها ففسقوا فيها
فحق عليها القول فدمرناها تدميراً

مملکتکیزده « جون لوبوق » ی بیلنلر چوقدر . بو آدم انکیزلرک اک مشهور متفکرلرندن اولوب کچنده وفات ایتمشدر . علمی ، ادبی ، فلسفی برجوق اثرلری واردر . بونلرک قسم اعظمی بشقه لسانلره ترجمه ایدلمشدر . جدیاتدن خوشالانلر « لوبوق » ک آثارینی اوقومیلدرلر . « لوبوق » ک مؤلفاتی وجدانی تنویر ، اخلاقی تهذیب ایدمک حکیمانه فکرلری حایدر .

« لوبوق » انسانلره یشامه نک یولنی اوکرددن (اداره حیات) عنوانی اثرنده دیورکه :

« لورد پولنیغروق فکر وطن پروری نام اثرنده سقراطک شوسوزینی نقل ایدیور : (نه قدر اهمیتیز اولورسه اولسون هیچ کیمسه بیلمدیکی بر صنعتی اجرایه جسارت ایدممدیکی حالده صنعتلرک اک کوچی اولان اداره حکومتیه نفسنده اهلیت ملاحظه ایدر) سقراط بوسوزی یونانستانده کی تجربه سنه کوره سویلش ایدی . بوکون انکیزده یشامش اولسه ایدی ، بشقه درلو اداره لسان ایدم ایدی »

قوجه « لوبوق » جدا طوغری دوشونور . حقیقی کوریر بر آدم ایش . وقوعات حاضره فکرنده کی اصابت قطعیه یی مع زیاده تأیید ایتدی .

بیلیمورمیسکیز که : ابراهیم پاشا وهابیلک بلیه سنی صرف سزک قلنجلر کیزه طایانه رق اورته دن قالدیرمشیدی ده دیانت محمدیه نک آناری خلافت اسلامیه نک منار تابدار ی او سایه ده یکیدن تأید ایشیدی ؟ اونوتدی کیزی که : ده اچکنلرده بالقانلیر صلیب نامه ، حضرت مسیح نامه مسلمانلر حقنده خاطره کله یی فجاعتلری ، شناعتلری ارتکاب ایتیشکن انکیزلر بو جانوارلری آلفیشلامق خصوصنده هرکدن ایلری کیتمشیدی ؟

هم سز نهظن ایدیورسکیز ؟ اراجیفه . اباطیلله قایلیمق خصوصنده اوقدر ایلری کیدیورسکیز که انکیزلرک بوتون مقدرات بشری آلت اوست ایدمک دونانماسی . بوتون ربع مسکونی طولدیره جق عسکری وار صانیورسکیز ! خایر ، خایر ! آرتیق باطل میدانه چیقیدی . حق ثابت اولدی . بوکونکی اوروپا حرب همومیس ایجه کوستردی که انکیزلر ، حتی کندی آطملرینی حتی کندی صولرینی مدافعه دن بیله عاجزدر ، انکیزلر آلمانلره اعلان حرب ایتدیکی زمان هرکس قیامت قویه جق ، انکیزلرک آلتیوزدن زیاده اولان کیلری دکیزک دیننده کی بالقری ، کوك یوزنده کی ملککری هر ج و مرج ایدمک ! طویلری طاغری ده ویره جک ، ملتلی خاکه هلاکه سره جک زعم باطلنه دوشدی ! اوت ، طنون ، اوهام بومرکیزده ایدی . لکن زمان نه کوستردی : هرکون اوراق حوادثی اوقوبورسکیز . هیچ انکیزلرک دونانماسک رایش کوره بیلدیکی ، هیچ انکیزلرک کیلرینک دشمن تحت البحرلرندن ، دشمن طور بیللرندن قورتولدیغنی ایشیدی کیزی ؟ هرکون دونانماسک برر صورتله مصاب اولدیغنی طومایورمیسکیز ؟

حریفلرک افراد بحریه سنده کی قورققلق بوکون عادتاً ضرب مثل اولدی . ماهیتلری اولانجه عربانلغیله میدانه چیقیدی . اگر اوله دکلسه اوج آیدن بری دوام ایتکده اولان شو حرب اثناسنده کړک قوماندانلرینک مهارتی ، کړک عسکرلرینک شجاعتی ، کړک کیلرینک سطوتی تأیید ایدم بیله جک بر مثال بولوکده کوسترک !

دنیا ده بوندن بویوک رذالت ایشیدیلش میدرکه : لورد کیچنر حربدن قاچان انکیزلر کینجلیغی طوبایه بیلیمک ایچون اجرتله طوتدینی کوزل کوزل قادینلری آتله بندوروب ایچلرینه کوندروبور . زنده او حریفلر ، زنده وطنلرینی ، دینلرینی مدافعه ایچون جانلرینی فداکن چکنمه یی آلمانلره عثمانلیر !

ای اخوان دین ، زمان ، اسارتدن قورتوله جق زماندر . دینکیزی حمایه ، وطنکیزی تخلص ایچون بوندن مساعد ایام اوله ماز . آرتیق انکیزلرک قورقاییکیز . چونکه اونلر باشقه قهرلیله اوقدر مشغول که سزکله اوغراشمه یه هیچ وقتی یوق . رده اونلرک قوای بریه و بحریه سنه بوندن بویله اوقدر بویوک اهمیت عطف ایتیکیز . چونکه اوسطونک ماهیتی کوزکیزله کوردوکیز . دورمایکیز . ال اله ویره رک مصری تخلصه قوشان فداکاران اسلامه یار دیمده بولونکیز . وطنکیزی

دیکدر . اسلامک عصرلردنبری دوچار اولدینی ذلک قال وقلمله
تصویری ممکن دکلدر . مثلاً برخطبه نك اوچيوز ملیونه قریب سکنه سی
اللی بیک کشیدن عبارت بر قوتك قارشوسنده تبریل تبریل تیرمبور .
هردرلو حقارت ، هردرلو ذلته ایوالله دیور . بونصل تحمل ، نصل
وجدان ، نصل ایمان ؟

هرکس کندی اطرافه بردائرة منفعت چیزمش ، اودائرنك
ایچنده مسکینه بر حیات کچیرمکه راضی اولمش « آمان کیمسه بکا
ایلیشمه سون ، آمان بکا برشی اولمسوند نه اولورسه اولسون »
فکریخی دستور زندکای اتخاذ ایتمش ! بودوشونجه ایله ، بودویغوايله
انسان جان جهانندن عزیز اولان انسانیتنه نه قدر صاحب اوله بیلور ؟
عصرلردنبری توالی ایندن بلایا ایله مقام خلافتك صوك محاربه ده
اوغرادینی فلاکت ، اسلامک دیده انتباهی آجاز ایسه ، جهان اسلامی
دالمش اولدینی خواب کران غفلتدن صور اسرافیلک بیله اویاندیره جنی
جای اشتباهدر .

ای مسلمانلر ! آرتق عصرلردنبری اوزرکزه چوکن کابوسی
آتیکنز . دیده انتباهکزی آچیکز . حق و حقیقتی کوروکز .
بو غفلت نه زمانه قدر امتداد ایده جک ؟ بو جهالت نه وقته قدر بزی
نیجه خسرا ننده زبون ایله جک ؟ یا کورمیورز ، یا خود کورمک
ایسته میورز : دنیا بیلدیکنز دنیا دکلدر . هرشی دیکشیدی . اسکی
فکرلری ، اسکی دوشونجهلری مزاره کوموکز ، یوقسه اوفکرلر ،
او دوشونجهلر بزی حفره نابودی به کومه جکدر . غفلتله ، جهالتله
ادامه حیات ممکن دکلدر . جدلکاه حیاته سلاح معرفتله کوروب
موجودیتیزی محافظه به چالیشماز ایسه ک نتیجه بک وخیم ؛ اوغرایه جغمز
بلا ، تقدیر ایله میه جک قدر عظیمدر . نه ایسه بونی آتیده اتخاذ
ایله جک تدابیر حمله سندن عد ایده لم . فقط مکلف اولدیغمز برطاقم
وظائف واردر که بونلرک اهالی قطعاً وقاطبة جائز دکلدر .
کوسترله جک اک کوچک بر تراخی بک بیوک بر فلاکتله نتیجه لیر .
کوربورسکیزکه بودینک اوچ قوی دشمنی سلاحه صارلدیلر . عقورانه
برصوتله عالم اسلامه هجوم ایدیورلر . بوکون بوتون مؤمنلر اک بیوک
عبادت اولان دفع صائل فریضه سیله مکلفدر .

بو اوچ دشمن دین و ایمانی نه قدر قهر ایتک ، نه قدر اضرار
ایک ممکن ایسه ذره سی اهل ایمانی . الندن برشی کله یلر هیچ
اولمازسه بوخائنلرک ملعونانه تشبیلرینی دینداشلرینه آکلاددق آنلرک
قلبنده خود حالنده بولنان آتش غیظ و انتقامی تشدید ایتلی .

اسلامک استقلالنی ، اسلامک استقبالی دوشونهرک بشون مساعی
بونلرک استحصالنه ، تأمیننه حصر ایتلی . فاللا ، نه یرک اوستنده ،
نه ده آلتنده بزم ایچون بر ملجاء یوقدر . اللهک ، پیغمبرک قهر و غضبیه
مقهور و مدمر اولیه لم . بزدن اول کلوب کچن مؤمنلری محشرده
بوزمه توکورتمیه لم . حیات بزم ایچون عار اولمسون ، شرف اولسون .

انکیز فیلسوفی صوك زمانلرده مملکتی اداره ایدن قنارک
بوشلغی آکلامش او آچی حقیقتی سویلکدن کندی آله ماشدر .
فی الحقیقه هر یرکی انکتره ده او اغرباشله داهیلر ، طوغری
فکرلی سیاسیلر قلمامش یا ککش دوشون درت کشیک سیاست سقیمه سی
هم دنیایی آتیشه یاقدی ، هم ده انکتره نك باشی بلایه صوقدی .
بلا ، کندی باداش عمللریدر . اه تشدید ایتسون ! یالکیز تأسف
ایده جک برشی وارسه اوده انکیز منافعی بوزندن دنیانك آتیشه
یانسی ، آوروپانك آل قانله بویانمسیدر .

حرب حاضره محاربه دیغز ، قیامت ده نیر . بونك مسببی ده آلمانلری
سیاسة و اقتصاداً مغلوب ایتک فکر خودبینانه سی رهبر حرکت اتخاذ
ایدن انکیز دیپلوماتلریدر .

بوخائن آدملر دمیر طاشه اوروب آتش چیقارمقی ، او آتیشه
سیغاوه لرینی یاقوب کیف چاقق سیاستنی تعقیب ایدیورلر . عجبا
بو سیاست دوام ایده جکی ؟ . هیچ شبهه یوق که عدالت الهیه یرینی
بوله جق ؛ دنیایی طوفان خونه غرق ایدن جانلیر جزالرینی چکه جک .
فرد اعتباریه اولورسه ، آنلرک چکه جکلری جزا نك بر معصومک
حون ناحقنك جزاسی بیله اوله ماز . مثلاً بوحرک مسبلرینی چارمیخه
کرسلر ، آتلیخی جنز ایله قویارسلر ایقاع ایتکلری جایته نسبه
چکه کلری جزا نه در ؟ هیچ !

لکن او یله اولیه جق . انکیز ملتی استحقاق کسب ایتدیکی
بلایی بوله جق . لایق اولدینی درکه خسرا و خذلانه تنزیل ایدیله جک .
حقیقی برسطوتله دکل ، بلکه موهوم ، سحر انکیز بر قوتله کائناتی
عصای تحکمی قارشوسنده سرفرو ایتدیرن او جادوی سیاستك چهره
نابا کنده کی نقاب ملعنق قانله جق . شمدی به قدر همالایا داغارندن دها
مهیپ و متین طن اولنان سطوت فامرسنك طاغ شکلنده ترسم ایتمش
بر قره بلوطدر بشقه برشی اولدینی آکلاشیله جق . عالم اسلامدن
قویاجق برصرصر قهر و انتقام انشاء یقینده اوسحاب کشینی پارچه
پارچه ایده جک .

انکیزلر جامع دیوارنده دکل ، بلکه یت مقدسك کنارنده
دولاشیورلر . درتیوز ملیون محمدینك قبله الامالی اولان مقام معلا
خلافته قورشون آتیورلر . ای مسلمانلر ! کوزیکیزی آچیکز .
محمدک (صلی الله علیه و سلم) لواء الحمدی خلیفه مسلمینک بد
امانتده در . اکا ایشار ایده جکمز ایلک تقدمة حرمت ، اعلاى علینده
ملائکه مقربین ایله همپراز اوله جق روحکز اوللی در .

ای مسلمانلر ! سزده روحدن ، حسدن اثر یوقی ؟ نه زمانه قدر
بوزلته تحمل ایده جکسکیز ؟ لعنت او ذلیلانه حیانه که صاحبی دنیاده
سفیل ، آخرتده رذیل ایدر . ایمان دیمک ذلت دیمک دکلدر . ایمان
دیمک تعرضه ، نجاوزه ، حقارتله تحمل ایتک ، اعدای دینك تحکم
قاهرینه سرفرو ایلک دکلدر . ایمان دیمک عزتله یشامق ، عزتله اولمک

مملکتہ بوتون عزیات انسانیت محو ایدیور ، بوتون اخلاق نجیبہ بی بوغیور . بوسورتہ تحت اسارتہ آلدینی ملتی انحطاطدن انحطاطہ ، ذلندن ذلک سوروکیہ رک زوالی بی بہائم درکسنہ ایندیور . آرتیق اوپچارہ اسارتزدلر قیزغین کونشسلر آلتدہ لایبقطع چالیشیور ، بوظالمردہ اونلرک بوتون محصول مساعیسی طوبیلاوب لوندرہ خزینہ لرینہ نقل ایدیور !

ایشته انکیز حشمتی ، انکیز سلطنتی بویله اسیر ملتیرک قانی آلن زلریله وجود بولمشر .

« شرقده سیاه بقعه » هب بوفجایملہ مالی در . برانکیز قلملہ یازیلان بوسیاحتنامہ باشند باشہ ترجمہ ایدملی کہ انکیز طیفی بوتون دقایقلہ مسلمانر وعموم شرقیلرچہ آکلاشیلسون . بز بومقالہ مزده برہ ایکی فقرہ سی نقل ایله اکتفا ایدیور . صرہ سی کادجہ بوسلسلہ مظالمی تشریحده دوام ایدہ جکیز .

کتابک ایلمک مقالہ سی « سیلان » آطہ سی حقندہ در . محور ، انکیزلرک « امپراطورلرک انجیمی » دیہ توصیف ایتدکری بو آطہ نک بر خرابہ زار اولدیغنی بیان ایتدکدن صوکرہ زوالی اہالینک حال ملائی تعریف ایدیور ، اورالردہ منتشر خستہ لقلری صایور ، دہا صوکرده انکیز استبدادی حقندہ شویله ادارہ کلام ایدیور :

« سیلان آطہ سی ۸۰ میلیون اہالی کمال رفاه ایله اطاشہ ایدہ بیلیرکن بوکون آتجق اوچ ملیون کشی بہ ییلہ دارکلیور . بو آطہ وقتیلہ کندی صاحبیرینک الہدہ ایکن زراعتی اودرجہ مترقی ایدیکہ مزروع ترلالر بلافاصلہ یوزلجہ میل امتداد ایدردی . آطہ اجنبی فاتحیرک دست استیلاسنہ دوشنچہ ہرچتدن انحطاطہ باشلامش ، انکیزلر ایسہ عصرلردن بری بوانحطاطی تسریع ایتدکدن بشقہ برشی یانامشلدرد . »

بوسیاناندن صوکرہ محور انکیزلرک تحت اسارتہ آلدینی مملکتلری فصل انحطاط غیاسنہ سوق ایتدیکنی آکلادیور ویدیورکہ :

« انکیزلر ضعیف بر مملکتہ جولاندیلریم ہمان اوضعمدن استفادہ ایدہ رک اہالینک صوکرہ اثر حیاتلریندہ محو ایچون ہر وسیلہ ایله چالیشیلر و اہالینک مالی ، ملکی غصب و غارت ایدرلر . دیہ بیلیرمکہ انکیزلر قدر خرسزاق و قاتلک اصولی بیان یوقدر . شہسز اہالی مالسزہ ملکیز قاہرہ سرہ یاشدیمی ہمان عینی اخلاق ایلہ متصف اولیور ، و ہر فضیلتدن ، ہر حس انسانیتدن تجرد ایدہ رک وحشیلیشیورلر . سیلانہ برکون کچمکہ مدہش جنایتلر وقوعہ کلسون . » انکیزلر ، حاکمیت جہانگیرانہ لرینی ایشتنہ بودیسہ نر اوزرینہ قورمشلدرد : فضیلتلری اولدیرمک و انسانلری وحشیلشدیرمک . بونلر انکیز عظمت و احتشامک اسایدر ، کہ ہر مملکتدہ ہب بواساسلر تطبیق ایدلمکدہ در .

اثرک محوری بوندن صوکرہ دہا مدہش برعبری ، دہا مہلک بر یاردینی تشریح ایدیور . اوروپا مدنیت خرسنیانہ سنک انکیزلرک عظمت و احتشامی اوغرنده ، و شرقیلرک وحشیلری و حیوانلشملری ایچون اوینادی بی روی بتون حرارتیلہ یازیور ویدیورکہ :

« مدنیت خرسنیانہ نک شرقیلری محو ایتک ایچون قولاندینی الک قاتل سلاح زہری راق و ویسکیلردر . اوہت بوقاتل سلاحلردر کہ سجاہی

نرفلہ اولمہ بی عار ایلہ یشامہ بہ ترجیح ایدہ لم .

دنیا نک اتشلر یاندینی شو صرہ دہہ بزده سلامتیزک تأمین اسبابنہ تشبث ایدہ لم . عاطلانہ توکل مجنونانہ توسللہ ہیچ رشی اولماز . بز وجہ اللہی آیدہ اشباحدہ وردک . روحزی عالم معنادن خبردار ایدن بوسورت عالمیدر . صورتدن عیانہ انتقاملر معنادن صورتہ انتقاملردن دہا مہمدر .

الحاصل عالم اسلام بوکون پک بیوک برتہلکہ قارشیسندہ بولنیور . مرسلہ ایچون بونک دفعی فرض عیندر . ہرکس استطاعتی مساعد اولدینی قدر و تہلکہ نک اوکنہ کچمکہ چالیشمالی ، قطعاً مغلوب فتور ولما ملی . ترلزلد مضمون برعزم ایلہ : « اوت ، بز دینزدہ ، حقوقنزدہ تجاوز ایتدیرمہ جکیز . بزہ صولت ایدنلرہ سلاحز یوقسہ دیشملزہ ، و مروغملزہ هجوم ایدہ جکیز . » فکری ذہنہ برلشدیروب اللہک ورینی سوندیرمکہ قیام ایدن اغزلری بومروق لریلہ طیقماغہ چالیشمالی . ایشته اللہک ، پیغمبرک رضاسی بوسورتہ حرکت ایتدکدہ در . ون اعظم عبادات بیلعلی بزہ بوجہتی اہمال ایدرسک ہیچ بر عبادت . ہیچ بر طاعت بزہ جناب حقہ تقریب ایدہ من . بوندن بشقہ نیابارسق ایلہ : بعد اولور ، قرب اولماز . والسلام علی من اتبع الہدی .

شرقده سیاه بقعه : انکیزلر

« اینانہ کہ سن فضیلتسنر برملنسک ! »

انکیزلرہ بوصفی بخش ایدن ، آنلرہ بوخطابی توجیہ ایدن ، بیانی دکل ، ینہ برانکیزدر ؛ فقط غلادستون کبی ، خلفلری کبی انانیت دشمنی برانکیز دکل ، انصاف و وجدان صاحبی برانکیز : میسترو . و ایستریقلند . میستر ایستریقلند سیلان آطہ مندہ ، جنوبی ہندستاندہ ، سنغاپور دہ ، جارادہ تام اوچ سنہ سیاحت ایدیور . اورالردہ مذسوب اولدینی ملت طرفندن ارتکاب ایدیلن وحشتلری ، اقاع اولونان ظلملری کوزلہ کورہ رک روحی عصیان ایدیور ، بوتون حسیات انسانیت غلبانہ کایور . روحک او فور ایلہ قلمی آلہ الیور ، انکیزلرک بوتون او مظالمی ، انسانیتہ قارشی اوبی پایان تسلطلرینی برکلمدہ خلاصہ ایتک ایستیور ، قلمک اوچندن شوقارہ داملہ دوکولیور :

« شرقده سیاه بقعه »

بونی کتسانہ عنوان اتخاذ ایدیور ، صوکرادہ انکیز قومہ منسرقدن محجوب اولدیغنی سوبیلہ رک ملتہ لورد بایرونک شومصرای ایلہ خطاب ایدیور :

« اینانہ کہ سن فضیلتسنر برملنسک ! »

اوت ، حقیقہ فضیلتسنر بر ملت ا دنیادہ کندنن باشقہ ہیچ ملت یاشامغہ حق اولدیغنی قبول ایتک ایستہ میور . آتاق آتدینی